

Aan Provinciale Staten van de provincie Flevoland

<i>Datum</i>	<i>Bijlage</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
19 mei 2011			2011/AW/067

Onderwerp
Aankondiging onderzoek (On)verantwoord wachten op jeugdzorg

Geachte leden van Provinciale Staten,

Rekenkamer Amsterdam, Rekenkamer Den Haag, Rekenkamer Oost-Nederland en de Randstedelijke Rekenkamer hebben besloten gezamenlijk een onderzoek uit te voeren naar de manier waarop door de provincies en grootstedelijke regio's (GSR's) wordt gerapporteerd over het aantal kinderen dat (on)verantwoord langer dan negen weken wacht op jeugdzorg. Het betreft een onderzoek waarin alle provincies en GSR's zullen worden aangeschreven om een zo breed mogelijk beeld te kunnen schetsen. De directe aanleiding voor het onderzoek zijn het eerdere onderzoek 'Kind centraal of cijfers centraal?' van de Randstedelijke Rekenkamer, het Afsprakenkader jeugdzorg 2010-2011 en de eerste voortgangsrapportage begin november 2010 over de uitvoering van het Afsprakenkader.

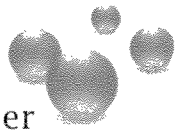
Het onderzoek zal een relatief korte doorlooptijd kennen met als resultaat een beknopt rapport in de vorm van een rekenkamerbrief. Wij streven ernaar, vanwege de aankomende rapportage aan het Rijk over de uitvoering van het Afsprakenkader jeugdzorg, de rekenkamerbrief in het vierde kwartaal van 2011 op te leveren. In deze aankondigingsbrief wordt in het kort de aanpak van het onderzoek beschreven.

Centrale onderzoeksvraag

Wordt door de provincies en GSR's op een deugdelijke en eenduidige manier gerapporteerd over het aantal kinderen dat (on)verantwoord langer dan negen weken wacht op jeugdzorg?

Achtergrond (on)verantwoord wachten op jeugdzorg

De afgelopen jaren is door de overheid flink geïnvesteerd in het terugdringen van de wachtlijsten in de jeugdzorg. Sinds 2006 is meer dan € 200 miljoen extra overheidsgeld

beschikbaar gesteld om ervoor te zorgen dat kinderen binnen negen weken de zorg krijgen die zij nodig hebben. Kinderen die langer dan negen weken moeten wachten op de aanvang van de zorg komen op een wachtlijst te staan. In 2009 heeft de Randstedelijke Rekenkamer voor de Randstadprovincies onderzoek gedaan naar de afspraken die de provincies eind 2008 met het Rijk hadden gemaakt om de wachtlijsten weg te werken. De uitkomsten van dat onderzoek benadrukken het belang van betrouwbare cijfers bij de sturing op en verantwoording over beleid en geven aanleiding om nog eens goed naar de huidige afspraken en wachtlijstcijfers te kijken.

Eind 2009 hebben de provincies en GSR's nieuwe afspraken met het Rijk gemaakt over de aanpak en de financiering van de jeugdzorg in 2010 en 2011. De inzet is dat kinderen binnen negen weken worden geholpen. Langer wachten kan, als dat volgens Bureau Jeugdzorg voor de betreffende jongere inhoudelijk verantwoord is. De provincies moeten jaarlijks uiterlijk op 1 oktober aan het Rijk rapporteren over de uitvoering van de afspraken.

Begin 2010 is de voormalig minister voor Jeugd en Gezin door de Tweede Kamer gevraagd voorbeelden te geven van situaties waarin het inhoudelijk verantwoord is om een kind langer dan negen weken te laten wachten op jeugdzorg. De minister heeft hierop aangegeven dat het bijvoorbeeld verantwoord is om langer dan negen weken te wachten wanneer:

- een kind dat op pleegzorg wacht tijdelijk bij opa en oma kan wonen totdat er een goede match met een pleeggezin is gemaakt; of
- de overbruggingszorg die is ingezet dusdanig succesvol is, dat het verantwoord is om met de eerst geïndiceerde zorg te wachten.

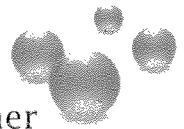
Uit de reactie van de minister is af te leiden dat het verantwoord langer wachten eerder uitzondering dan regel moet zijn.

Uit de eerste voortgangsrapportage van WWS begin november 2010 aan de Tweede Kamer blijkt dat op 1 juli 2010 ruim 2.850 kinderen wachtten op jeugdzorg en dat op 1 september 2010 nog niet 1% daarvan (18 kinderen) onverantwoord langer dan negen weken wachtte. De rekenkamers vragen zich af of dit overeenkomt met de inzet van het Afsprakenkader en de voorbeelden van verantwoord wachten die de voormalig minister voor Jeugd en Gezin begin 2010 gaf.

Uit het bovenstaande blijkt dat de provincies en GSR's al eerder informatie over (onverantwoorde) wachtlijsten hebben aangeleverd aan het Rijk. De tot nu toe door ons geraadpleegde informatie levert echter een aantal vragen op. In dit onderzoek vragen wij daarom om aanvullende informatie en een nadere toelichting.

Belang van het onderzoek

De vraag die nu voor ligt is of de provincies en GSR's deugdelijk en eenduidig rapporteren over het aantal kinderen dat (on)verantwoord wacht op jeugdzorg. Voor de kinderen in de jeugdzorg is het belangrijk dat zij niet onverantwoord lang hoeven te wachten op de zorg. Met dit onderzoek willen de rekenkamers inzicht geven in de kwaliteit van de rapportage hierover.

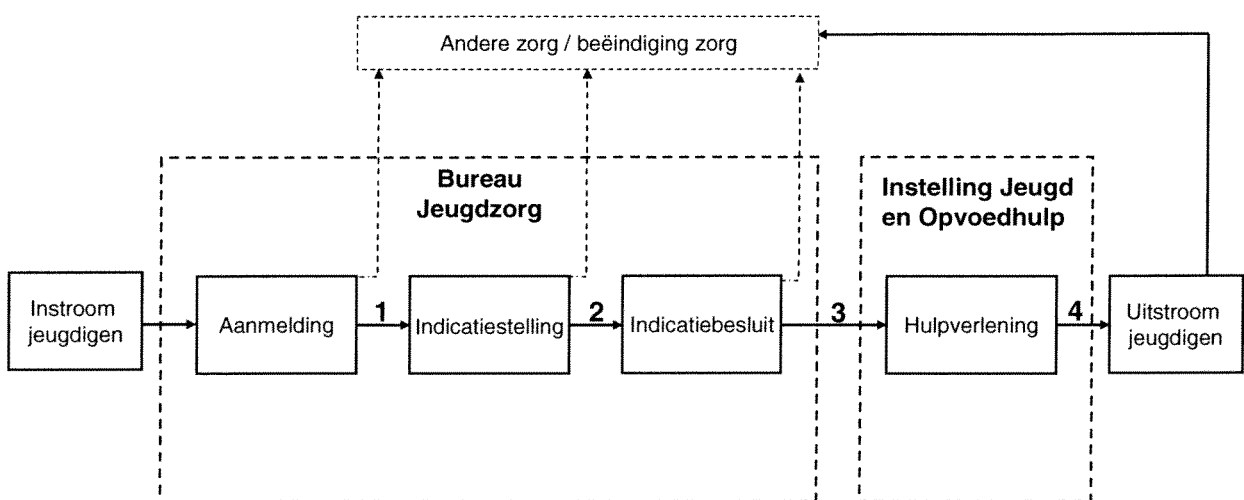

Alleen als helder is wat de omvang en betekenis is van onverantwoorde wachtlijsten, kunnen immers effectieve maatregelen worden genomen om dit zoveel mogelijk te voorkomen. Zeker met het oog op de aankomende overdracht van verantwoordelijkheden naar de gemeenten in de periode 2014-2016, is het van belang dat de stand van zaken in de jeugdzorg op een juiste manier wordt weergegeven. Tot die tijd is de provincie verantwoordelijk voor een adequate aansturing van de sector.

Afbakening van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op de provinciaal gefinancierde jeugdzorg¹. De zorg voor licht verstandelijk gehandicapten (jeugd-lvg), jeugd geestelijke gezondheidszorg (jeugd-ggz) en zorg verleend op lokaal niveau onder de verantwoordelijkheid van gemeenten vallen buiten het onderzoek.

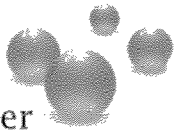
Kinderen die provinciaal gefinancierde jeugdzorg nodig hebben, doorlopen verschillende stappen voordat de zorg daadwerkelijk kan aanvangen. De volgende figuur laat de processtappen van de provinciaal gefinancierde jeugdzorgketen zien tot en met het moment dat de behandeling is afgelopen en het kind naar huis kan of andere zorg volstaat. In de figuur zijn op hoofdlijnen de diverse (mogelijke) wacht- en doorlooptijden met cijfers aangegeven.

Figuur Mogelijke wacht- en doorlooptijden in de provinciaal gefinancierde jeugdzorgketen

De afspraak uit het Afsprakenkader over het (on)verantwoord wachten op jeugdzorg heeft betrekking op wachttijd 3: de tijd tussen het indicatiebesluit van Bureau Jeugdzorg en de aanvang van de hulpverlening bij de instelling voor Jeugd en Opvoedhulp (voorheen zorgaanbieders). Dit onderzoek richt zich dan ook uitsluitend op wachttijd 3. Specifiek richt het onderzoek zich op de manier waarop door de provincies en GSR's wordt **gerapporteerd** over

¹ Het begrip provinciaal gefinancierde jeugdzorg wordt ook gebruikt voor de grootstedelijke regio's, aangezien deze in de Wet op de jeugdzorg gelijkgesteld zijn aan de provincies.

het aantal kinderen dat (on)verantwoord langer dan negen weken wacht op de aanvang van de hulpverlening.

Werkwijze en beoordeling

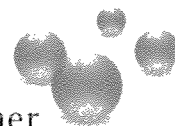
Allereerst zullen wij de provincies en GSR's vragen aan te geven op welke manier wordt gerapporteerd over het aantal kinderen dat (on)verantwoord langer dan negen weken wacht op jeugdzorg. De reacties van de provincies en GSR's vormen het startpunt voor het onderzoek. Vervolgens zullen wij voor het onderzoek relevante documenten bestuderen (zoals afspraken met het Rijk en bijbehorende verantwoordingsrapportages). Ten slotte wordt, indien noodzakelijk, aanvullende informatie bij de provincies en GSR's opgevraagd. Om te kunnen bepalen of de manier waarop door de provincies en GSR's wordt gerapporteerd over het aantal kinderen dat (on)verantwoord wacht deugdelijk en eenduidig is, zijn deze begrippen uitgewerkt in de volgende normen.

Deugdelijke rapportage. De rapportage over het aantal kinderen dat (on)verantwoord langer dan negen weken op jeugdzorg wacht is gebaseerd op een door Bureau Jeugdzorg bij indicatiestelling gemaakte inschatting of het al dan niet verantwoord is voor het kind om langer dan negen weken te wachten op jeugdzorg.² Bureau Jeugdzorg moet deze inschatting maken op basis van vastgestelde inhoudelijke criteria (factoren die een rol spelen bij de urgentiebepaling). Doordat de indicatiestelling een momentopname betreft is het belangrijk dat Bureau Jeugdzorg bekijkt of de situatie van een kind verandert en bewaakt dat de jeugdzorg tijdig wordt ingezet.

NB: Wij zullen op basis van de uitkomsten van dit onderzoek geen oordeel geven over de inhoudelijke criteria die Bureau Jeugdzorg bij de urgentiebepaling hanteert, maar deze wel inzichtelijk maken.

Eenduidige rapportage. Voor het landelijk beeld worden de cijfers van de provincies en GSR's bij elkaar opgeteld. De gegevens moeten dus op dezelfde manier tot stand zijn gekomen. De provincies moeten dit op elkaar hebben afgestemd.

² Deze norm is gebaseerd op de door het Nederlands Jeugdinstituut ontwikkelde methode Standaard Taxatie Ernst van de Problematiek (STEP). Landelijk zijn afspraken gemaakt over het gebruik van STEP door de Bureaus Jeugdzorg. Bureau Jeugdzorg moet bij het nemen van het indicatiebesluit de urgentie van de zorg inschatten. Hierbij moet worden aangegeven hoe lang de cliënt zonder hulp kan zonder dat het probleem verergert c.q. uitstel van hulp schadelijke gevolgen heeft voor de cliënt. Als er reeds zorg wordt of is verleend, moet worden aangegeven hoe urgent eventuele vervolghulp is.

Planning van het onderzoek

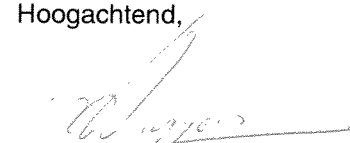
De planning van het onderzoek is opgenomen in onderstaande tabel.

Planning van het onderzoek

Fase	Planning	Product
Opstellen onderzoeksopzet	mei 2011	Aankondigingsbrief
Uitvoeren onderzoek	mei - juli 2011	Nota van bevindingen
Formuleren conclusies en aanbevelingen	augustus - september 2011	Bestuurlijke nota (rekenkamerbrief)
Publicatie	na september 2011	Eindrapport (rekenkamerbrief) + persbericht

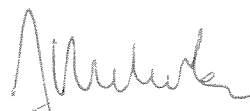
Mocht u vragen hebben over het onderzoek, dan kunt u contact opnemen met de projectleider, mevrouw L. Voetee (tel. 020 – 5818577).

Hoogachtend,

drs. Arjan Wiggers

directielid
Randstedelijke Rekenkamer

dr.ir. Ans Hoenderdos – Metselaar MBA

bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer